

Detta är en utskrift från från Göteborgs-Posten.

Utskriftversion av: <http://www.gp.se/nyheter/ledare/1.352843-gert-gelotte-vem-satsar-pa-bracke->

Publicerad 18 april 2010

Uppdaterad 18 april 2010

Gert Gelotte: Vem satsar på Bräcke?

Krönika 19/4:

Politiker talar gärna och väl om non profit som ett alternativ mitt emellan det offentliga och det privata. Men vackra ord löser sällan ekonomiska problem, skriver GP:s Gert Gelotte.

I den härliga vårsolens glans städas Göteborg. Gatorna sopas rena från grus och tiggare. Gruset skickas till återvinning och blir fyllnadsmaterial när våra gator skall repareras – har jag hört. Tiggarna är romer och skickas till Rumänien. På så vis behöver vi inte må dåligt när vi lapar sol och slickar glass. Det som inte syns finns ju nästan inte.

Det sägs att tiggarna är kriminella. Det vet jag inget om. Men jag vet att Göteborgs egna busar sällan ber om en slant, liggande på knä på iskalla gator.

Jag läste om Göteborgspolisens och Göteborgspolitikernas insats mot den europeiska fattigdomen på väg mot en rådslagsdag på Bräcke Diakoni. Sambandet är inte uppenbart. Men Bräcke Diakoni grundades 1923 på initiativ av en kvinna som såg misären i Göteborgs arbetarfamiljer och ansåg att det behövdes ett sjukhus på Hisingen. Familjen Leffler donerade hus och pengar.

I dag omsätter Bräcke Diakoni 400 miljoner kronor och driver vårdcentraler och äldreboenden, hospice och habilitering för ungdomar med funktionsnedsättning samt utbildar diakoner. Säkert har jag glömt något. Verksamheten är imponerande.

Bräcke Diakoni är alltså en stiftelse i den så kallade non profit-sektorn av Valfärdssverige. En stiftelse har inga ägare och non profit innebär att all eventuell vinst återinvesteras i verksamheten. Inte en krona får delas ut till någon. Politiker talar gärna och väl om non profit som ett alternativ mitt emellan det offentliga och det privata. Men vackra ord löser sällan problem.

Non profits problem är brist på kapital och otrygga villkor för verksamheten. Den offentliga vården och omsorgen har tillgång till skattebetalarnas pengar. Vårdföretag kan emittera aktier på den privata kapitalmarknaden. Non profit har inga skattebetalare och vem vill investera i en verksamhet som inte ger någon utdelning?

Alltså är Bräcke Diakoni, som all annan non profit-verksamhet, närmast totalt beroende av att vinna kommunala upphandlingar. 390 av de 400 miljonerna Bräcke Diakoni omsätter är kommunal upphandling. Verksamheten bestäms således av den främste konkurrenten som både håller i pengarna och bestämmer villkoren. Väljer Göteborg att bygga ett eget äldreboende lämnas Bräcke Diakoni med anställd

personal, ett tomt hus och inga intäkter. Rättvisare villkor behövs och det är bra att regeringen skärper lagen om offentlig upphandling.

Men varifrån skall nytt kapital komma? Non profit, den ideella sektorn, behövs som alternativ och avantgarde i välfärden. Men framför allt behövs non profit för att se och göra något åt sociala problem som varken ger politiskt eller ekonomiskt utdelning. Det var så Bräcke Diakoni började.

Men det är förstås lättare sagt än gjort när i princip hela verksamheten vilar på kommunal upphandling. Tio miljoner av 400 ger inte stort rörelseutrymme.

En tanke är att skattebefria donationer till non profit. Eftersom donatorn avstår från sina pengar skulle staten kunna göra detsamma. Ja, varför inte? Hur som helst är avståndet är inte så stort som det kan tyckas mellan utblottade hamnarbetarfamiljer på Hisingen 1923 och lika utblottade romska tiggare på Avenyn och i Nordstan 2010. I den härliga vår – uti vårsolens glans.

Copyright © 1995 - 2009 Göteborgs-Posten